

קו לעובד

ע"י ב"כ עוה"ד מיכל תגיר
רח' נחלת בנימין 75 תל אביב יפו 6515417
טל: 054-5600576 ; פקס: 03-5251215

העותרת

נ ג ד

1. ממשלת ישראל

2. רשות האוכלוסין וההגירה

3. משרד האוצר

על ידי פרקליטות המדינה,

משרד המשפטים, ירושלים

טלפון: 02-6466395 פקס: 02-6467011

המשיבים

תגובה מטעם המשיבים 1-3

1. בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מתכבדים המשיבים 1-3 (להלן: "המשיבים") להגיש תגובה מקדמית מטעמם.

בפתח דברינו, ובטרם נתייחס לגופם של דברים, נבקש לציין כי המדינה ערה לפסק דינו של בית המשפט הנכבד ברע"א 7513/15 מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ נ' פלונית (מיום 21.3.16), בו נקבע כי על דרך העקרון, יש ליתן פירוש רחב לסמכות בית הדין לעבודה בנושאי ביטחון סוציאלי, נוכח התמחותו בתחום זה עליו הוא אמון, זאת בלא תלות באופיה של המחלוקת (בין אם ביטוחית-מסחרית היא או נושאת אופי סוציאלי במישרין), וללא הבחנה בין הסוגים השונים של קופות הגמל (ככל שנכנסות הן להגדרות המצויות בחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958 לעניין קופת גמל).

יחד עם זאת, ומשהסוגיות המתעוררות במסגרת העתירה דכאן הינן מתחום המשפט המינהלי, ומשהסעדים המבוקשים על ידי העותרת מופנים כלפי המדינה בכובעה השלטוני, עמדת המדינה היא כי נכון וראוי הוא שהעתירה תידון בפני בית המשפט הנכבד, וזאת מבלי להידרש בשלב זה לשאלה האם הקרן הייעודית כלולה בהגדרת "קופת גמל" בחוק הגנת השכר.

2. בישראל, החל משנת 1967, עובדים אנשים רבים שהינם תושבי הרשות הפלסטינית ואשר מתגוררים באיזור (להלן: העובדים הפלסטינים).

מספר העובדים הפלסטינים בכל ענף מוגבל במכסה הנקבעת בידי הדרג המדיני בהתאם למצב הביטחוני, הכלכלי והמדיני במדינת ישראל.

העסקת עובד פלסטיני מותנית בכך שיהא בידי המעסיק היתר העסקת עובדים ממנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה ובכך שיהא בידי העובד עצמו רישיון עבודה בישראל, המונפק על ידי מינהל התיאום והקישור.

על מנת לסבר את האוזן נציין כי בישראל מועסקים כיום כ-57,000 עובדים פלסטינים.

3. העתירה מתמקדת בנושא הפרשות התשלומים הסוציאליים של העובדים הפלסטינים, ולכן נתמקד להלן בעיקר בהיבט זה.

נציין כי על מנת שלא להרחיב מעבר לצורך לא תתייחס התגובה להסדרים החלים על תשלום השכר לעובדים הפלסטינים ויתר הזכויות הסוציאליות, שכן העתירה לא עוסקת באלה.

(א) החלטת ועדת השרים משנת 1970

4. נושא תשלום השכר והתשלומים הסוציאליים של העובדים הפלסטינים הוסדר לראשונה בהחלטת ועדת השרים לענייני בטחון מיום 8.10.70, שמספרה ב/1, ואשר נוסחה – כפי שהועבר לעותרים - מצורף כנספח עת/1 לעתירה (להלן: החלטת ועדת השרים או ההחלטה), ועל תוכנה נעמוד להלן.

5. החלטה זו נועדה להגן על תנאי העסקתם של עובדים פלסטינים המועסקים בישראל וכן להסיר תמריץ כלכלי להעסקתם, וזאת באמצעות השוואת תנאי השכר והתנאים הסוציאליים שזכאים להם עובדים פלסטינים המועסקים בישראל ביחס למקביליהם הישראלים בעלי נתונים אישיים ומקצועות זהים (ראו סעיפים א' ו-ב' להחלטה).

6. ביחס לתנאים הסוציאליים, ובכלל זה המרכיב הפנסיוני, נקבע בהחלטה, כעניין יישומי, כי אלה יישארו במדור התשלומים של שירות התעסוקה, וכי המדור יבצע את התשלומים לעובד עם התגבש זכותו לתשלום זה או אחר (סעיף ו' להחלטה). למעשה כספים אלה הופקדו במשך השנים בקופה ייעודית לצורך זה בלבד (להלן: הקופה הייעודית).

למען הנוחות תובא החלטת ועדת השרים כלשונה, להלן:

יא) עובד מן השטחים יקבל בעובדו בישראל שכר ברוטו ושכר נטו השווה לשכרו של כל עובד אחר בישראל בעל נתונים אישיים ומקצועיים זהים.

ב) עובד מן השטחים זכאי לתנאים הסוציאליים להם זכאי בהתאם לחוק ולהסכמים קיבוציים כל עובד אחר בישראל בעל נתונים זהים.

ג) מעביד המעסיק עובד מן השטחים יעביר למדור התשלומים של שירות התעסוקה את השכר ברוטו ואת התשלומים הסוציאליים אותם הוא משלם בהתאם לחוק ולהסכמים קיבוציים לעובד ישראלי בעל נתונים זהים. ההתחייבות להעביר את השכר והתשלומים כאמור תמשיך להיות כלולה, כנהוג היום, בטופס ההתחייבות המיוחד של מעביד המבקש מן הלשכה עובד מן השטחים.

ד) עובד מן השטחים בישראל יקבל מידי מדור התשלומים של שירות התעסוקה את שכר הנטו בהתאם לעקרון המובא בסעיף א' לעיל.

ה) מדור התשלומים יעביר באופן שוטף את הניכויים:

1. למס הכנסה

2. למוסד לביטוח לאומי – בעד ביטוח תאונות עבודה

3. להסתדרות הכללית – דמי טיפול ארגוני מקצועי

ו) הניכויים מן השכר ותשלומי המעבידים בסעד התנאים הסוציאליים לענין סעיף ב' לעיל יישארו במדור התשלומים, למעט סכומים המועברים כאמור בסעיף ה' לעיל. מדור התשלומים יבצע את התשלומים לעובד עם התגבש זכותו לתשלום זה או אחר.

"...

נוסחה של החלטת ועדת השרים צוטט במכתב לעותרים המצורף כעת/1 לעתירה, ולמען הנוחות העתקו מצורף ומסומן מש/1.

7. (א) בהסדרים מהותיים אלה – קרי עיגון עקרון השוויון בתנאים הסוציאליים והסדרת התשלום הפנסיוני באמצעות המת"ש – לא חלו שינויים מהותיים במרוצת השנים, כפי שנפרט מיד.

(ב) במילים אחרות, היום כאז, משכר העובדים הפלסטינים גובה מדור התשלומים סכום כסף עבור ביטוח פנסיוני. סכום זה מופקד בקופה ייעודית, ובבוא העת אמור סכום זה לממן לעובדים הפלסטינים את תשלומי הפנסיה. הגביה משכר העובדים הפלסטינים,

ההעברה לקופה הייעודית והתשלום של הביטוח הפנסיוני נעשים באמצעות מדור התשלומים.

(ג) בד בבד, נציין כבר עתה – כפי שנרחיב בהמשך - כי חלו שינויים במרוצת השנים הן במעטפת הנורמטיבית הנוגעת לפעילותו של המת"ש ושיוכו הארגוני, והן במערך הפנסיה, כפי שנפרט מיד.

(ד) (1) היבטים טכניים של הנושא מוסדרים כיום בנוהל שמספרו 9.1.0005, הקרוי "נוהל תשלום גימלת פרישה לעובד פלשתינאי המועסק בישראל", המצוי באתר האינטרנט של רשות האוכלוסין וההגירה בכתובת https://www.gov.il/he/Departments/policies/retirement_fees_palestinian_working_in_israel. כאמור, המדובר בנוהל שעיקרו טכני, ואין בו משום הסדרת מהות.

(2) בהקשר זה גם נעיר כי נספת ט"ו לעתירה הוא בגדר טיוטת נוהל שהוכנה בשנת 2000, אך זו לא אומצה והוראותיה לא הוטמעו.

8. בהמשך להליך שנערך בבית המשפט מחוזי (עתירה מינהלית 2005-03-14), החל אגף מת"ש בעבודת מטה בליווי יועץ חיצוני שהוא רו"ח מוסמך, לצורך כתיבת נהלים עדכניים אשר ישקפו את האופן בו פועל מת"ש. רשות האוכלוסין וההגירה גיבשה טיוטת נוהל, וזו הועברה במהלך חודש יולי 2015 להתייחסות ואישור משרד האוצר.

9. משרד האוצר, לאחר התייעצות עם גורמי המקצוע באגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד, סבר כי טרם פרסום הטיוטה יש צורך בליבון נוסף של ההסדרים. הגורמים המקצועיים במשרד האוצר סברו כי על פני הדברים יש לערוך שינויים שונים בהוראות הנוהל המוצע, וזאת על מנת לוודא שהנוהל ישקף התנהלות תקינה ושוויונית.

10. טרם גיבוש המלצתו הסופית, סבר משרד האוצר שיש לבצע בדיקה אקטוארית על מנת לבדוק את משמעותם של אותם תיקונים.

11. בהתאם לכך, התקשר בחודש אוקטובר 2015 מדור התשלומים עם האקטואר מר אלן פפרמן (אשר ביצע בדיקה אקטוארית של הקרן לעובדים בסוף שנת 2011 והיה בשעתו האקטואר הראשי של משרד האוצר ועסק רבות בקרנות הוותיקות) כדי שימליץ על השינויים הנדרשים ויבחן את המשמעות האקטוארית של אותם שינויים.

ניירות עבודה ראשוניים הוגשו על ידי האקטואר באמצע חודש נובמבר 2015, ואף נערכה איתו פגישה שבה הוצגו המסקנות הראשוניות של הבדיקה בתחילת חודש דצמבר 2015. עם זאת, כדי לתקף את מסקנותיו, נזקק האקטואר לנתונים עדכניים שניתנים להפקה

ולעיבוד על ידי בית התוכנה מל"מ, המבצע מיקור חוץ לאגף מת"ש בכל היבטי מיחשוב פעילות האגף.

מלאכת עבודת האקטואר מצויה בימים אלה בשלבים מתקדמים, ובחודש מרץ אף הוצגו מסקנות עדכניות של עבודתו, וההערכה הזוהירה היא כי לשם השלמתה יהיו דרושים חודשים ספורים, שכן הליך איסוף הנתונים הרלוונטיים טרם נסתיים.

12. לאחר שהאקטואר ישלים מלאכתו, יגבשו רשות האוכלוסין ומשרד האוצר טיוטת נוהל עדכני בנוגע לניהול כספי הפנסיה עבור הפלסטינים ומשיכתם.

טיוטת הנוהל שתגובש יפורסם להערות הציבור בעברית ובערבית, ולאחר קבלת הערות הציבור ושקילתן יגובש הנוהל הסופי.

13. הנוהל המעודכן שיגובש בתום התהליך האמור לעיל, יפורסם באתר הרשות בעברית ובערבית.

14. בהתאם לנתונים העובדתיים שנמסרו לעותרת, הרי שנכון ליום 27.7.15, זה היה המצב העובדתי (נספח כ"א לעתירה):

"113 מקבלים כיום קצבת זקנה

323 פלסטינים מקבלים כיום קצבת שאירי גמלאי

החלו לקבל קצבת זקנה בשנת 2013 – 1, בשנת 2014 – 3

החלו לקבל קצבת שאירי גמלאי בשנת 2013 – 15, בשנת 2014 – 9."

15. מכאן נפנה להציג את התמורות שחלו במרוצת השנים הן במעטפת הנורמטיבית הנוגעת לפעילותו של המת"ש ושיוכו הארגוני והן במערך הפנסיה התעסוקתית.

(ב) התמורות שחלו במרוצת השנים

(ב)(1) התמורות במעטפת הנורמטיבית

16. תחילה, נבקש לפרוס בקצרה ובתמציתיות את השינויים שחלו במעטפת הנורמטיבית במרוצת השנים. המיקוד יהא כאמור בביטוח הפנסיוני.

תחילה, נציין כי בשנת 1994 נחתם הסכם בין מדינת ישראל לבין ארגון השחרור הפלסטיני (אש"ף) בדבר רצועת עזה ואזור יריחו (קהיר, 4.5.1994) (להלן: "ההסכם בדבר רצועת עזה

ויריחו") ולו נלוו נספחים. בין הנספחים שנלוו רלוונטי לענייננו הפרוטוקול בדבר יחסים כלכליים שנחתם בפריס ביום 29 באפריל 1994 (להלן: פרוטוקול פריס), ואשר בגדרו נקבעו הוראות שונות המתייחסות לביטוח הפנסיוני של העובדים הפלסטינים.

17. בהמשך, ולצורך הסדרת העניינים הכרוכים ביישום ההסכם בדבר רצועת עזה ויריחו ובהעסקת עובדים פלסטינים בישראל, נחקק חוק יישום ההסכם בדבר רצועת עזה ואזור יריחו (הסדרים כלכליים והוראות שונות) (תיקוני חקיקה), תשנ"ה-1994 (להלן: "חוק יישום ההסכם"), הקולט לתוכו חלק מהוראות ההסכם בדבר רצועת עזה ויריחו ובהן גם הוראות פרוטוקול פריס, באמצעות קביעת הסדרים דומים לאלו שקבועים בהוראות הפרוטוקול האמור.

פרק ו' לחוק יישום ההסכם עוסק בענייני עבודה, כאשר במסגרת סימן ב' שלו (סעיפים 35-36) התווספו סעיפים 161-א-161 לחוק שירות התעסוקה, התשי"ט-1959 (להלן: "חוק שירות התעסוקה") והוסדר בחקיקה תשלום גמול עבודה לפלסטינים באמצעות מת"ש.

18. בשנת 2002 נערך תיקון בחוק יישום ההסכם, בחוק שירות התעסוקה ובחוק עובדים זרים. במסגרת תיקוני חקיקה אלה הועתקו ההסדרים הגלומים בסעיפים 161-א-161 מחוק שירות התעסוקה לחוק עובדים זרים, תשנ"א-1991 (להלן: חוק עובדים זרים) (פרק ד' דהיום).

19. חוק עובדים זרים, כפי שתוקן בשנת 2002, מתייחס בצורה עקיפה לנושא התשלומים הסוציאליים.

החוק מגדיר "גמול עבודה" כ"שכר עבודה, דמי ביטוח, תשלום סוציאלי וכל תשלום אחר שמשלם מעסיק בקשר לעבודתו של עובד בהתאם לתנאי העבודה" (סעיף 1ט"ז). בהמשך קובע החוק כי לפחות חלק מתשלום גמול העבודה יבוצע בידי הממונה, כשבנוגע ליתרת הסכום הוא יכול להתבצע בין אם על ידי המעסיק במישרין ובין על ידי הממונה, בהתאם לאמור בסעיף 1"ז(א) סיפא). מהגדרת גמול עבודה, מרכיב התשלום הסוציאלי, הוא זה שביצעו נעשה בידי הממונה, וזאת מתוך הקופה הייעודית.

עוד קובע סעיף 1"ח(ה) כי "הממונה רשאי להעביר לרשות הפלסטינית או לגוף שהיא הסמיכה לכך תשלומים סוציאליים או סכומים אחרים שגבה או שניכה משכר העובד, אם נקבע כך בהסכם ובתנאים שנקבעו לפיו. נציין כי בסעיף מסמך זה לא נעשה שימוש עד כה.

20. בעקבות שינוי ארגוני משלהי 2008, הועברה יחידת הסמך לעובדים זרים במשרד התמ"ת לרשות האוכלוסין וההגירה. בהמשך, הוסדר תשלום גמול העבודה לעובדים פלסטינים באמצעות הממונה על יחידת הסמך לעובדים זרים במשרד התמ"ת (דאז).

21. העולה מן האמור הוא כי מדור התשלומים ברשות האוכלוסין וההגירה הוא הגוף במדינה האחראי כיום על הטיפול בבקשות להיתרי העסקה של עובדים פלסטינים בישראל; גביית הסכומים משכר העבודה והעברתם למגוון ייעודיהם; ובענייננו, ניהול הקופה הייעודית המשמשת כמקור למימון ביטוח פנסיוני לעובדים פלסטינים. העיקרון המשפטי החולש על כלל התנאים הסוציאליים וכל אופן התשלום בגינם הוא עקרון השוויון בין עובדים בעלי נתונים אישיים ומקצועיים דומים.
22. מכאן נפנה לסקור את התמורות שחלו בדין הישראלי החל על עובדים ישראלים בנוגע למערך הביטוח הסוציאלי.

(ב) (2) התמורות שחלו במערך הביטוח הפנסיוני – מעבר מקרנות ותיקות לחדשות

23. קרן פנסיה היא מכשיר חיסכון פנסיוני שמטרתו לספק הכנסה בקרות אחד מהאירועים הבאים: פרישה לפנסיה, אובדן כושר עבודה, פטירה. חיסכון בקרן פנסיה מקנה לעמית או לשאיריו זכות לקבלת קצבה מהקרן, ובמקרים מסוימים גם סכומים הוניים, בכפוף לתקנון הקרן ולהוראות ההסדר התחיקתי.
24. קרנות הפנסיה נחלקות לשני סוגים: קרנות פנסיה ותיקות וקרנות פנסיה חדשות, הנבדלות, בין השאר, בשיטת חישוב זכויות העמיתים:

(א) קרנות ותיקות – עד שנת 1995 פעלו בישראל קרנות פנסיה ותיקות. מרבית קרנות הפנסיה הוותיקות פועלות ביחס לעובד שהגיע לגיל הפרישה בשיטה של "פנסיה מוגדרת-זכויות (Defined-Benefit Plan)", לפיה זכויות עמית נקבעות כשיעור ממשכורתו הקובעת. השיעור נקבע בהתאם למשך ההעסקה וחלקיות המשרה, וללא קשר ישיר לסכומים שנצברו במהלך כל תקופת החיסכון והתשואה שהושגה עליהם. קרנות אלה ממשיכות גם היום לפעול ביחס למבוטחים שהצטרפו אליהן עד לשנת 1995.

(ב) בשנת 1995, ובעקבות היקלעותן של הקרנות הוותיקות לגירעונות אקטואריים, הוקמו קרנות הפנסיה החדשות. משהוקמו הקרנות החדשות, מבוטחים חדשים צורפו אליהן בלבד. כאמור, הסיבה לשינוי מבני זה נעוצה בגרעונותן של חלק הארי מהקרנות הוותיקות. אחת מהסיבות המשמעותיות לגרעונות זו היתה שיטת חישוב התגמולים בקרנות הוותיקות, שהרי זו אינה קשורה באופן ישיר להיקף הסכומים שנצברו במהלך תקופת החיסכון והתשואה שהושגה עליהם. על מנת להימנע ממצב בו גרעונות הקרנות היתה פוגעת במבוטחים עקב העדר יכולת קרנות הפנסיה הוותיקות לעמוד במחויבות כלפיהם, ערכה המדינה בשנת 1995 שינוי מבני עמוק במערך הפנסיוני. אחד ממרכיבי המהותיים של שינוי זה היה הקמת הקרנות החדשות.

(ג) קרנות חדשות – החל משנת 1995, פועלות קרנות פנסיה חדשות. קרנות הפנסיה החדשות פועלות בשיטה של "פנסיה מוגדרת-הפקדות (Defined-Contribution Plan)", לפיה קצבת הפרישה נקבעת בהתאם לסכומים שצבר העמית במהלך תקופת החיסכון ולתשואה שהושגה עליהם. כאמור, מבוטחים חדשים החל מהקמת הקרנות החדשות יכלו להצטרף אליהן בלבד.

25. בשנת 2003 חוקק פרק 11 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 (להלן – **חוק הפיקוח**), המסדיר את פעילותן של קרנות הפנסיה הוותיקות – מינוי מנהל מיוחד, תכניות הבראה וסיוע ממשלתי.

בהתאם לכך, ומכוח תיקון חקיקה זה, בוצעו הפעולות הבאות ביחס לקרנות הוותיקות שהיו מצויות בגרעון אקטוארי:

(א) מונו במהלך שנת 2003 מנהלים מיוחדים לשמונה קרנות פנסיה ותיקות (להלן קרנות פנסיה שבהסדר) וכן גובש תקנון אחיד לקרנות אלה.

(ב) לקרנות האמורות גובשה תכנית הבראה שעיקריה החלת תקנון אחיד תחת התקנונים השונים שהיו לכל קרן פנסיה (סעיף 78 לחוק הפיקוח).

(ג) התחייבות ממשלתית שנקבעה בחוק הפיקוח לסיוע של יותר מ-80 מיליארד ש"ח.

26. (א) כאן נבקש לחדד כי לכאורה התמורה שחלה במערך הביטוח הפנסיוני – ואשר ביטויה הוא במעבר מקרנות פנסיה ישנות לחדשות – היה אמור לחול גם על עובדים פלסטינים לפי עקרונות החלטת ועדת השרים משנת 1970.

(ב) ואולם, עובדים פלסטינים – אף אם החלו לעבוד לאחר הקמת הקרנות החדשות – המשיכו להיות מבוטחים בקרן הייעודית בהתאם לשיטה הישנה, שאפיינה את הקרנות הוותיקות, היא פנסיה מוגדרת זכויות.

(ג) זאת, בניגוד לעובדים ישראלים שהצטרפו לביטוח פנסיוני לאחר הקמת הקרנות החדשות. אלה יכלו להצטרף רק לקרנות החדשות, בהן שיטת חישוב הקצבה בקרנות החדשות היא כאמור פנסיה מוגדרת-הפקדות.

(ד) נדגיש כי האמור הוא בבחינת תיאור עובדתי בלבד, ואין בו כדי לגרוע מכך שהמדינה זכאית לייסד בעתיד קרן ייעודית חדשה לעובדים פלסטינים, אשר תפעל במתכונת זכויות של קרן חדשה ותקלוט אליה עובדים בהתאם להגדרות שתיקבענה אז.

(ג) אי תחולת התמורות שחלו במערך הפנסיוני בקרן הייעודית

27. הקופה הייעודית לעובדים פלסטיניים המשיכה לפעול בהתאם לשיטה הקודמת, שאפיינה את הקרנות הוותיקות, ולא חל שינוי בשיטת עבודתה עקב התמורות שחלו במערך הפנסיוני. להלן נציג את השלכותיה של עובדה זו:

(ג)(1) גובה הקצבה של עובד המגיע לגיל פרישה

28. (א) כאמור לעיל, הקרנות הוותיקות והקרנות החדשות נבדלות זו מזו בשיטת חישוב הקצבה לעובד המגיע לגיל פרישה.

(ב) בהכללה, ניתן לומר כי שיטת החישוב הננקטת בקרנות הוותיקות (פנסיה מבוססת זכויות) עדיפה משמעותית מבחינת המבוטח על זו הננקטת בקרנות החדשות (פנסיה תלוית הפקדות).

(ג) עובדים פלסטיניים שלא משכו את כספי הצבירה במהלך שנות עבודתם, עם פרישתם זכאים לגימלת פרישה בשיעור של 2% מהשכר האחרון עבור כל שנת וותק מלאה, עד לתקרה של 70% ובתנאים שנקבעו.

(ג)(2) תחולת התקנון האחיד

29. (א) כאמור, לקרנות הוותיקות הגרעוניות שנכללו בהסדר נקבע בשנת 2003 תקנון אחיד לפעילותן, והוא חל על עובדים ותיקים שהצטרפו לקרן הוותיקה טרם פתיחת הקרנות החדשות וממשיכים לבצע הפרשותיהם לקרן הוותיקה.

(ב) הוראות התקנון האחיד לא הוטמעו בנהלי העבודה של המת"ש.

(ג)(3) משיכת כספים כסכום הוני חד-פעמי טרם/לאחר הגיע העובד לגיל פרישה

30. בנוגע למשיכת כספים כסכום הוני חד-פעמי טרם הגיע העובד לגיל פרישה (להלן: משיכת סכום חד פעמי) יש להבחין בין ההסדרים החלים על קרנות וותיקות וקרנות חדשות.

31. **מבוטח בקרן ותיקה** המבקש למשוך כספים, שלא בדרך קצבה, לפני הגיעו לגיל פרישה, יכול לעשות כן בהתאם לנוסחת ערכי הפידיון. נוסחת ערכי הפידיון מביאה לכך שעובד המושך את הכספים הצבורים טרם הגיעו לגיל פרישה אינו מקבל את מלוא הכספים שנצברו לזכותו בקרן, אלא אחוז מסוים מהם בלבד. בנוסף, הוא מאבד את זכותו לקבלת קצבה.

הרציונלים העיקריים להפעלת מנגנון ערכי הפדיון הם עלות הכיסויים הביטוחיים שהקרן נשאה בהם במהלך התקופה שבה העמית היה חבר בקרן, וכן מתן תמריץ לעובד להותיר את הכספים בקרן לשם קבלת קצבת זקנה אשר תכלכל אותו בעת זקנה.

32. במענה לבקשת העותרת לפי חוק חופש המידע נמסר כי "ערך הפדיון מחושב לפי אותן נוסחאות המשמשות את קרנות הפנסיה הוותיקות בהסדר. סכום ההפרשות והניכויים שנצברו לעובד ברמה שנתית ענפית, כפול מקדם ההבאה הצמוד והלא צמוד לאותה שנה ובמקדם ההכפלה. עבור שנים קודמות, מקדמי ההבאה יילקחו מטבלת ממוצעים ועבור השנה השוטפת לפי ממוצע אריטמטי של טבלת המקדמים החודשית" (נספח י' לעתירה).

33. **ביחס לקרן הייעודית**, כיום, ערך הפדיון מחושב לפי אותן נוסחאות אשר משמשות את קרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר. הנוסחה מבוססת בעקרון על ניכוי עלויות הכיסויים הביטוחיים, שבניגוד לקרן פנסיה חדשה, אינם באים לידי ביטוי בניכוי מההפקדה השוטפת ואינם משתקפים ביתרה הצבורה בקרן.

34. (א) כעת נבקש להדגיש כי יישום נוסחת ערכי הפדיון – האופיינית לקרנות הותיקות – בקרן הייעודית הביאה להותרתו של סכום מסוים בקרן.

(ב) לצד זאת, נבקש להדגיש כי הקרן הייעודית מתנהלת כמעין קרן סגורה של עובדים המבוטחים בביטוח הדדי. משמעות הדברים היא כי רווחי הקרן או עודף אקטוארי בקרן נותרים בתוך אותה קופה כללית, וגירעון אקטוארי בקרן, אם ייווצר, יאוזן גם הוא בתוך הקופה המשותפת ומבלי שגירעון זה יטיל חובה על המדינה, וזאת בדומה ליחס שבין קרן פנסיה לבין החברה המנהלת אותה.

(ג) יובהר, כי ככל הידוע, הקרן הייעודית מצויה בעודף אקטוארי.

35. מובן כי עובד שזכאי לקבל קצבה ובוחר לקבל קצבה, זכאי לקבלה לפי כללי הקרן הייעודית, ולא חלה בהקשר זה נוסחת ערכי הפדיון.

36. **בקרנות החדשות** – על משיכה מוקדמת מהסכומים שנצברו לא חלה נוסחת ערכי הפדיון על הסכום שנצבר, שכן גביית עלויות הכיסויים הביטוחיים נעשית באופן שוטף.

משיכת כספים כסכום חד פעמי עם הגיע העובד לגיל הפרישה כפופה להותרתו של נתח מסוים מהסכום על מנת שיהא סיפק לשלם באמצעותו גמלה מיזערית (בסך של כ-4,450 ש"ח).

(ג) (4) ההשלכות המיסויות של משיכה כספים כסכום חד פעמי הוני

37. לענין ההשלכות המיסויות, נקדים ונעיר כי הכללים שמסדירים את התנאים למשיכת הכספים ביחס לעובד שהגיע לגיל הפרישה קבועים כיום במסגרת תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964.

לענין התוצאות המיסויות של משיכה טרם הגיע העובד לגיל פרישה – אשר הן הרלבנטיות לעתירה – נבקש לערוך את ההבחנה הבאה:

(א) עובד ישראלי המבוטח בקרן ותיקה – משיכה בערכי פידיון של עובד ישראלי נחשבת לצורכי מס משיכה "שלא כדין". בהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים בדבר חיוב במס על תשלומים לקרן שלא אושרה ותשלומים שלא כדין), התשכ"ב-1962, משיכה שלא כדין ממוסה בשיעור של 35% (או מס שולי – לפי הגבוה).

(ב) עובד פלסטיני המבוטח בקרן ייעודית – התקנות האמורות אינן חלות על הקופה הייעודית, ולכן משיכה מוקדמת אינה טעונה מס, ממספר טעמים: ראשית, הקופה הייעודית אינה מוגדרת כ"קופת גמל" לפי חוק קופות גמל ועל כן לא חלות לעניינה הוראות רבות אשר נוגעות לניהול החיסכון הפנסיוני במדינת ישראל; שנית, גם מבחינה מהותית, מאחר שהקרן לעובדים אינה מוגדרת כ"קופת גמל", העובדים אינם זכאים להטבות המס השונות שנובעות מהפקדה וממשיכה של כספים מקופות גמל. הטבות מס אלו מהוות אחד מהרציונלים המרכזיים למיסוי במשיכה שלא כדין, ובהעדר הטבות כאמור באופן גורף על כלל אוכלוסיית העובדים הפלסטינים, קשה יותר להצדיק הטלת מס על משיכה שלא כדין.

(ג) עובד ישראל המבוטח בקרן חדשה – משיכתו המוקדמת כפופה למיסוי בשיעור המס השולי או 35% לפי הגבוה מבין השניים.

(ג) סיכום ביניים :

38. מן האמור עולה כי עקרון השוויון בין עובדים ישראלים לבין עובדים פלסטינים, אותו ראתה ועדת השרים לנגד עיניה – נשחק עקב כך שהשינוי הגלום בהקמת הקרנות החדשות ו/או אימוץ התקנון האחדיד ביחס לקרנות הישנות – לא הוטמע בכללים החלים על הקופה הייעודית.

39. ונזכיר, ביחס לעובד פלסטיני המבקש לממש את זכויותיו בקרן הייעודית בדרך של קבלת קצבה עם הגיעו לגיל פרישה, הרי שאלה מחושבות כמפורט בסעיף 28(ג) לעיל. ואולם כעניין עובדתי יש לזכור כי בפועל רק מיעוטם של העובדים הפלסטינים מבקש לממש הזכויות בדרך של קבלת קצבה עם הגעה לגיל פרישה. כך למשל, סך הכל בשנת 2015 כ-440 גימלאים ושאיירי גימלאי קיבלו גימלת פרישה. על מנת לסבר את האוזן נציין כי כ-8,900 עובדים משכו בשנת 2015 את הסכומים שנצברו לזכותם במשיכה חד פעמית.

40. בנוגע לעובד פלסטיני המבקש למשוך כספים במשיכה מוקדמת קיים שוני, אשר את פועלו מבחינת טובת העובדים נבקש להיות זהירים מלהעריך. כך למשל, משיכת כספים על ידי עובד פלסטיני אינה טעונה מיסוי. משמעות הדבר היא כי הסכום הנמשך בידי עובד פלסטיני במשיכה מוקדמת – על אף שלאותו עובד מחושב סכום המשיכה לפי נוסחת ערכי פדיון כאמור – עשוי להיות גבוה מזה של מקבילו הישראלי המבוטח בקרן חדשה, בפרט אם מובאת בחשבון עלות הכיסויים הביטוחיים ששילם העובד הישראלי לאורך חיי החיסכון.

(ד) העמדה לעתירה

41. בפתח הדברים נבקש לציין כי מן הניתוח לעיל עולה כי ההסדר לפיו פועלת הקופה הייעודית היה דומה במועד הנהגתו להסדרים שחלו על עובדים ישראלים. ואולם, תמורות שחלו במערך הפנסיוני בישראל לא הוטמעו בקופה הייעודית לעובדים פלסטינים.

42. המשמעות של העדר התאמה זו הוא שקיים שוני בין ההסדרים החלים על עובדים פלסטינים לבין עובדים ישראלים, וזאת במיוחד ככל שהאחרונים מבוטחים בקרנות החדשות.

43. כאמור, נהלי עבודת מדור התשלומים מצויים בתקופה של שינוי. טיבו של השינוי ופרטיו טרם נתגבשו, שכן משרד האוצר סבר כי על מנת שהמלאכה תיעשה באופן מושכל יש לבחון גם היבטים אקטואריים. לצורך כך נשכר אקטואר חיצוני, אשר שוקד בימים על מלאכה זו. לאחר שיגבש חוות דעת אקטוארית ניתן יהא לגבש את נהלי העבודה וההסדרים המהותיים. בהמשך, מתעתדים רשות האוכלוסין וההגירה ומשרד האוצר לפרסם את טיוטת הנוהל להערות הציבור, ולשקול את הערות הציבור טרם גיבושו הסופי של הנוהל.

44. ביום 2.2.16 נפגשו נציגי שני המשרדים (רשות האוכלוסין וההגירה ומשרד האוצר) עם נציגי העותרת ועם נציגי ההסתדרות, לדיון בהיבטים שונים הנוגעים למימוש התנאים הסוציאליים של העובדים הפלסטינים, ובכלל זה ניתנה סקירה בנוגע להליכי גיבוש נוהל הפנסיה.

45. נוכח כך שהמדובר בעבודת מטה שהחלה עוד טרם הגשת העתירה, ואשר טרם הגיעה לסיומה, סבורים המשיבים כי לעת הזו טרם בשלה העת להכרעה בעתירה לגופה, וכי יש לאפשר מיצוי ההליך המינהלי.

46. מכאן נפנה להתייחס באופן קונקרטי לסעדים המבוקשים בעתירה:

47. גיבוש נוהל (הסעד הראשון) –

הקופה הייעודית מנוהלת בדומה לקרן פנסיה ותיקה וזאת ביחס לכלל העובדים הפלסטינים. ביחס לעובדים שהצטרפו לקרן לאחר שנת 1995, אכן קיים שוני בין העובד הפלסטיני (המבוטח בקופה ייעודית הפועלת בהתאם לעקרונות קרן פנסיה ותיקה) לבין עובד ישראלי (המבוטח בקרן חדשה). ואולם, פועלו של שוני זה רחוק מלהיות ברור, בלשון המעטה, הכל כמפורט לעיל.

מכל מקום – וזה העיקר – סוגיית ההסדרים החלים בקופה הייעודית מצויה כעת בבחינה, הכוללת גם בחינה אקטוארית. משכך, בהיבט זה העתירה מוקדמת, שכן העשייה המינהלית מצויה בעיצומה, וטרם נסתיימה.

48. פרסום הנוהל (הסעד השני) – רשות האוכלוסין וההגירה מתכבדת להודיע כי לאחר שיגובש הנוהל, במתכונתו הסופית, הוא יפורסם באתר האינטרנט של הרשות בעברית ובערבית. נוכח הצהרה זו סבורים המשיבים כי ניתן למחוק, לעת הזו, את הבקשה לסעד זה.

49. תשלום גמלאות נכות בשל אובדן כושר עבודה (הסעד השלישי) – המנגנון קיים, בכפוף לתנאים ולסייגים מקובלים. יחד עם זאת, מנגנון זה היה עד כה תיאורטי, ולא מומש בידי העובדים.

(א) במבט צופה עתיד, לשם הגברת המודעות לאפשרות זו, הרי שבדוחות השנתיים שהאגף מתעתד לשלוח, כפי שיפורט להלן, תיכלל ההודעה הבאה:

”עובד שנקבעו לו אחוזי נכות, רשאי להגיש בקשה לגימלת נכות על בסיס אישורים רפואיים המעידים על נכותו”.

(ב) נבקש לציין כי גם במסגרת הנוהל המתגבש קיימת כוונה להותיר ענף ביטוחי זה, ולא לבטלו.

לאור הבהרה זו סבורים המשיבים כי דין סעד זה להימחק.

50. מתן דיווחים שנתיים (הסעד הרביעי) – בישיבה שנתקיימה בחודש פברואר 2016 עם הארגונים, כאמור לעיל, מסרו נציגי רשות האוכלוסין וההגירה כי הם פועלים להפקת אישור שנתי לעובד אודות הסכומים שנצברו לזכותו.

בכוונת רשות האוכלוסין וההגירה להתחיל בשליחת אישורים אלה באופן מיידי, וזאת בכפוף למענה של העובדים לפנייה מאגף מת”ש בה התבקשו העובדים למסור כתובות

דוא"ל עדכניות לצורך קבלת האישורים הללו. הפנייה לעובדים הפלסטינים למסירת הכתובת נעשית באמצעות המעסיקים, הודעות SMS לטלפונים הניידים של העובדים, בצירוף לתלוש השכר לחודש אפריל ובאמצעות שרות התעסוקה ברש"פ, וכן על פי פרסום בעברית ובערבית באתר הרשות. טופס עדכון כתובת דוא"ל בערבית הועלה לאתר רשות האוכלוסין וההגירה, בכתובת https://www.gov.il/he/Departments/policies/email.update_plst_worker.

נציין כי לעת הזו, מאחר והדו"ח מונפק מתוך מערכת ממוחשבת בעברית, הרי שהכיתוב בשדות בו יהיה בעברית. ואולם בכוונת רשות האוכלוסין וההגירה לתרגם טופס לדוגמא לערבית, ולשימו באתר, כך שניתן יהא לתרגם את השדות על נקלה לערבית.

העתק דוגמא של הדו"ח השנתי בעברית מצורף ומסומן מש/2.

51. תימרוץ לצבירת זכויות לגמלה תחת עידוד משיכה הונית (הסעד החמישי) –

(א) נקדים ונציין כי בקרנות הוותיקות מנגנון ערכי הפידיון יוצר במהותו תמריץ להותרת כספים בקרן על מנת לממשם בדרך של קצבה.

(ב) מעבר לכך, יודגש כי עובדי אגף מדורי התשלומים אינם מעודדים עובד פלסטיני זה או אחר למשוך את הכספים הצבורים בקופה הייעודית, ואף מסבירים לפונים בבירורים בנושא משיכה הונית את המשמעויות הנגזרות מכך.

52. טענת העידוד מבוססת על המידע המצוי באתר האינטרנט של הרשות, כשהטענה לענין זה היא כי מצוי מידע בערבית על אפשרות משיכת הכספים באופן חד פעמי, אך לא מצוי מידע בערבית אודות אפשרות הצבירה לשם קבלת קצבה.

(א) על מנת להעמיד דברים על דיוקם נציין כי נוהל גמלת פרישה מפורסם באתר גם בתרגום לערבית, בכתובת https://www.gov.il/BlobFolder/policy/retirement_fees_palestinian_working_in_israel/he/9.1.0005_arb.pdf.

(ב) אמנם, גם בעמוד הכללי באתר השירותים והמידע הממשלתי (gov.il), בו מפרסם אגף מת"ש מידע בנושא תשלום ומימוש זכויות סוציאליות של עובדים פלסטינים מצוי מידע לענין תשלום גימלת פרישה או כספי צבירה. ואולם, עובר להגשת העתירה עמוד זה לא היה מתורגם לערבית. בעקבות העתירה תורגם העמוד לערבית, והוא מצוי באתר האינטרנט בתחתית עמוד זה, בקישור:

[https://www.gov.il/he/Departments/policies/social rights palestinian workers](https://www.gov.il/he/Departments/policies/social_rights_palestinian_workers)

(ג) גם דין הטענה כי לפיה היעדר הטלת מס בשיעור 35% על משיכה מוקדמת בידי עובדים פלסטינים מעודדת את המשיכה המוקדמת – להידחות. בהתאם לדין החל לא מוטל

מיסוי על משיכה מהקרן הייעודית, שכן זו אינה "קופת גמלי". מעבר לכך, יש לנקוט משנה זהירות בעת שקילת טענה זו, אשר משמעותה העברת כשליש מכספי העובדים הפלסטיניים לקופת המדינה.

לאור כל האמור דין הטענה לפיה המשיבים מעודדים משיכת כספים מוקדמת להידחות, ואילו דין הטענה בדבר אי הטלת מיסוי להימחק.

53. **(ו) השוואת תנאי הקרן הייעודית לקרן פנסיה (הסעד השישי) – סעד זה במתכונתו הנוכחית הינו כללי וכוללני, וככזה דינו להימחק. מכל מקום, בשים לב למענה לסעד הראשון, קרי בחינה מחודשת של הנהלים, נראה כי טרם בשלה העת לדון בו.**

54. **(ז) הטענה בדבר ניהול הקרן כחיסכון הוני (הסעד השביעי) – העותרת טוענת כי הקרן הייעודית מנוהלת כחיסכון הוני, ולא כקרן פנסיה, ולא היא. המשיבים יבקשו לדחות את טענתה זו של העותרת. הקופה הייעודית, לטוב ולרע, מנוהלת בהתאם לעקרונות והתנאים של קרן פנסיה ותיקה. כך למשל, המדובר בקרן מבוססת זכויות ולא בקרן תלויות הפקדות, משיכה הכספים כסכום חד פעמי כפופה לנוסחת ערכי הפידיון ועוד. מכל מקום, נזכיר כי נהלי העבודה של הקופה הייעודית מצויים היום בתהליכי בחינה מחודשת.**

55. לאור כל האמור, סבורים המשיבים כי להבחין בין הסעד הראשון והשני (הנגזר מהראשון) ליתר הסעדים.

בנוגע לסעד הראשון הרי שלעת הזו טרם הגיעה העת להפעלת בקורת שיפוטית, שכן העשייה המינהלית, קרי גיבוש הנוהל כמבוקש בסעד הראשון, טרם הגיעה לכדי מיצוי. ממילא אין להושיט סעד של פרסום נוהל שטרם גובש. העת לדון בסעד הראשון תבשיל רק לאחר סיום העבודה האקטוארית, גיבוש נוהל על יסודה, הפצתו להערות הציבור, שקילת הערות הציבור וגיבוש נוסח סופי.

המשיבים סבורים כי דין הבקשה לסעד הראשון להימחק מחמת היותו מוקדם. לחילופין, ככל שבית המשפט הנכבד יסבור שיש מקום לעקוב אחר התקדמות העשייה המינהלית, יבקשו המשיבים להגיש הודעה מעדכנת בעוד ששה חודשים.

56. לגבי יתר הסעדים סבורים המשיבים כי העת לדון בהם בשלה כעת, ואולם דינם להידחות או להימחק, מהטעמים המפורטים לעיל.

57. העובדות האמורות בתגובה זו נתמכות בתצהירים הבאים:

(א) העובדות האמורות בתגובה זו, למעט העובדות האמורות בסעיפים 1, 9-10, 15, 22-25, 26(ג), 28(א)-(ב), 29(א), 29(ג), 30-31, 33, 36-37, 40, 51(א), 52(ג), 53 ו-57, נתמכות בתצהירה של גב' ענת טויטו, מנהלת אגף מדור התשלומים ברשות האוכלוסין וההגירה.

(ב) העובדות האמורות בסעיפים 1, 9-10, 15, 22-25, 26(ג), 28(א)-(ב), 29(א), 29(ג), 30-31, 33, 34(א)-(ב), 36-37, 40, 51(א), 52(ג), ו-53 לתגובה זו, נתמכות בתצהירה של גב' עינת גמזו, רכזת פנים ואיכות סביבה באגף החשב הכללי במשרד האוצר.

חני אופק

ממונה על ענייני בג"צים בפרוקליטות המדינה

תצהיר

1. אני הח"מ, ענת טויטו ת"ז. 058812256, לאחר שהוזהרתי שעלי להצהיר את האמת וכי אם לא אעשה כן אהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק, מצהירה בזאת כדלקמן:
  2. אני מכהנת כמנהלת אגף מדור התשלומים ברשות האוכלוסין וההגירה.
  3. תצהירי זה ניתן לתמיכה בתגובת המדינה בבג"ץ 7399/15 קו לעובד נ' ממשלת ישראל ואח'.
  4. העובדות המופיעות בתגובה זו, למעט העובדות האמורות בסעיפים 1, 9-10, 15, 22-25, 26(ג), 28(א)-(ב), 29(א), 30-31, 33, 36-37, 40, 51(א), 52(ג), 53 ו-57, ידועות לי מתוקף תפקידי ועל פי ייעוץ משפטי שקיבלתי, והינן אמת למיטב ידיעתי.
  5. אני מצהירה כי זה שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

ענת טויטו

אישור

אני הח"מ, אפרת לב ארי, עו"ד, מאשרת בזאת כי ביום 15.05.2016 הופיעה בפני גבי ענת טויטו, המוכרת לי אישית, ואחרי שהוזהרתי אותה כי עליה להצהיר אמת, וכי תהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק אם לא תעשה כן, אישרה את נכונות הצהרתה הנייל וחתמה עליה.

אפרת לב ארי
עו"ד
מ.ה. 63422

תצהיר

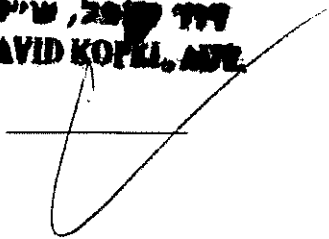
1. אני הח"מ, עינת גמזו, לאחר שהוזהרתי שעלי להצהיר את האמת וכי אם לא אעשה כן אהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק, מצהירה כדלקמן:
  2. אני מכהנת כרכזת פנים ואיכות סביבה באגף החשב הכללי במשרד האוצר.
  3. תצהירי זה ניתן לתמיכה בתגובה בבג"ץ 7399/15 קו לעובד נ' ממשלת ישראל ואח'.
  4. העובדות המופיעות בסעיפים 1, 9-10, 15, 22-25, 26(ג), 28(א)-(ב), 29(א), 30-31, 33, 34(א)-(ב), 36-37, 40, 51(א), 52(ג) ו-53 לתגובה זו, ידועות לי מתוקף תפקידי והינן אמת למיטב ידיעתי.
  5. אני מצהירה כי זה שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

אישור

אני הח"מ, דודי קופל עו"ד, מאשר בזאת כי ביום 15 במאי 2016 הופיעה בפני עינת גמזו, המוכרת לי אישית ואחרי שהוזהרתי אותה כי עליה להצהיר אמת, וכי תהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק אם לא תעשה כן, אישרה את נכונות הצהרתה הנ"ל וחתמה עליה.

דוד קופל, עו"ד
DAVID KOPPEL, ABA

תוכן עניינים נספחים

שם הנספח	נספח
המכתב לעותרים (כולל נוסח החלטת ועדת השרים)	מ/ש 1
העתק דוגמא של הדו"ח השנתי בעברית	מ/ש 2

מש/1

המכתב לעותרים (כולל נוסח
החלטת ועדת השרים)

מדינת ישראל
משרד האוצר

לי בניסן התשע"א
4 במאי 2011
חש. 2011-17705

לכבוד:
עו"ד ידין עילם
שלום רב,

הנדון: דיווח אורות כספי הפנסיה של עובדים פלסטינים המועסקים בישראל
מכתבך מיום 14 בפברואר 2011

1. נושא המרשת התשלומים הסוציאליים של עובדים פלסטינים מהשטחים הוסדר לראשונה בהחלטת ועדת השרים לענייני בטחון מיום 8.10.1970, שמספרה כ/1, לפיה:

א. עובד מן השטחים יקבל בעובדו בישראל שכר ברוטו ושכר נטו השווה לשכרו של כל עובד אחר בישראל בעל נתונים אישיים ומקצועיים זהים.

ב. עובד מן השטחים זכאי לתנאים הסוציאליים להם זכאי בהתאם לחוק ולהסכמים הקיבוציים כל עובד אחר בישראל בעל נתונים זהים.

ג. מעביד המעסיק עובד מן השטחים יעביר למדור התשלומים של שירות התעסוקה את השכר ברוטו ואת התשלומים הסוציאליים אותם הוא משלם בהתאם לחוק ולהסכמים הקיבוציים לעובד ישראלי בעל נתונים זהים. ההתחייבות להעביר את השכר והתשלומים כאמור תמשיך להיות כלולה, כנהוג היום, בטופס החתומות המיוחד של מעביד המבקש מן הלשכה עובד מן השטחים.

ד. עובד מן השטחים שעבד בישראל יקבל מידי מדור התשלומים של שירות התעסוקה את שכר הנטו בהתאם לעקרון המובא בסעיף א' לעיל.

ה. מדור התשלומים יעביר באופן שוטף את הניכויים:

1. למס הכנסה
2. למוטד לביטוח לאומי – בעד ביטוח תאונות עבודה
3. להסתדרות הכללית – דמי טיפול ארגוני מקצועי

ו. הניכויים מן השכר והתשלומים המעבירים בעד התנאים הסוציאליים לעניין סעיף ב' לעיל יישארו במדור התשלומים, למעט סכומים המועברים כאמור בסעיף ה' לעיל. מדור התשלומים יבצע את התשלומים לעובד עם התבכש זכותו לתשלום זה או אחר. ..."

2. מתחילה, הופקר מדור התשלומים בשירות התעסוקה על יישום ההחלטה, וסמכויות היישום עוגנו בחוק שירות התעסוקה, תשי"ט-1959. בשנת 2004 עבר מדור התשלומים ליחידת הסמך לעובדים זרים במשרד התעשייה, המסחר והתעסוקה, וההוראות הרלוונטיות ליישום החוק עוגנו בפרק ד'2

רח' קפלן 1 ירושלים 91030 ת.ד. 3115 טל': 02-5317500 פקס: 02-5695379

חשכ"ל ברשת: ag.mof.gov.il

אוצר ברשת: www.mof.gov.il

שער חממשלה: www.gov.il

- לחק עובדים זרים, התשנ"א - 1991. ביום 21/10/2008 עבר מדור התשלומים למשרד הפנים, וכיום הוא פועל במסגרתו.
3. חוק עובדים זרים, התשנ"א - 1991 מעגן את החלטת הממשלה וקובע הוראות לענין העברת שכר עבודתו של עובד מן האיזור באמצעות הממונה, מדור התשלומים, ובכלל זה - הכטוחות הסוציאליות.
4. עובדים מן השטחים מועסקים בישראל בשלושה ענפים עיקריים שונים: בניין, הקלאות ותעשייה ושירותים. במועד קבלת החלטת הממשלה היו מבטחים העובדים הישראלים בענפים האמורים בקרנות הפנסיה הוותיקות הבאות שבהסדר: קרן הביטוח והפנסיה של פועלי בניין ועבודות ציבוריות א.ש. כ"מ, קרן ביטוח ופנסיה לפועלים חקלאיים ובלתי מקצועיים בישראל - אגודה שיתופית כ"מ וקרן מבטחים מוסד לביטוח סוציאלי של העובדים כ"מ.
5. לפיכך, ובעקבות ההחלטה דלעיל, הופקדו כספים למדור התשלומים, אשר קבע אגד זכויות וחובות בהתאם לחקוננים של הקרנות הפנסיה האמורות (בהתאם לענף בו הועסק כל עובד; להלן - אגד הזכויות והחובות).
6. נרגיש, ככלל המטרה היא תשלום קצבה לעובד בהתאם למטרתה של כל קרן פנסיה ואולם בהתאם לנהוג בקרנות האמורות רשאי העובד למשוך את הכספים העבורים לזכותו לפי נוסחת ערכי פדיון שחלה במקרה האמור. עוד נציין כי ניהול הכספים נעשה על ידי החשב הכללי במשרד האוצר באמצעות השקעתם על ידי בחי השקעות שנבחרו כמכרז.
7. נובח האמור, הרי שזכויות הפנסיה המגיעות לעובדים הפלסטינים נקבעות בהתאם לאגד הזכויות והחובות, ואין קשר ישיר בין הסכומים אשר מנוכים משכרם של העובדים אשר מנוהלים בידי בחי ההשקעות אשר זכו במכרז כאמור, והתשואות אשר נושאים סכומים אלו, לבין היקף זכאותו של העובד לקצבה או למשיכת סכום חד-פעמי כרגע נהוג. מצב זה שונה, למשל, מצבירת כספים בקרן פנסיה חרישה, בו היקף זכאותו של העובד לקצבה נגזר באופן ישיר מהכספים אשר נצברים בחשבונו, ומהתשואות שנושאים כספים אלו.
8. משכך, נראה כי אין מקום להטיל הובת דיווח בדבר ניכויי השכר המנוהלים בידי בחי ההשקעות כאמור, שכן דיווח לעובד על סך הכספים שהצטברו לזכותו, ובכלל כך התשואות שנושאו כספים אלו, לא יסייע לידיעתם של העובדים בדבר זכויות הפנסיה להם הם זכאים בפועל.
9. עם זאת יצוין כי נבחנת אפשרות לביצוע משלוח סדיר של דיווחים אודות זכויות הפנסיה של העובדים הניתנים לאיתור, בדומה לדיווחים אשר מקבלים כיום עמיתי קרנות הפנסיה הוותיקות, בשניונים המהויבים.

 בכבוד רב
 אושיק בן-עטר
 סגן בכיר לחשב הכללי

העתק:

מר שוקי אורן - החשב הכללי, משרד האוצר
 מר אמנון בן עמי - מנכ"ל רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול
 עו"ד דניאל סלומון - היועץ המשפטי, רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול
 מר ויקטור וייס - עוזר החשב הכללי, משרד האוצר
 מר יהלי רוטנברג, רו"ח - חשב בכיר מטה חשכל, משרד האוצר
 מר אהרון בראזני - ראש מינהל, רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול
 גב' אורלי דוידיאן - מנהלת תחום פנים וסביבה, משרד האוצר
 עו"ד דודי קופל - הלשכה המשפטית, משרד האוצר

רח' קפלן 1 ירושלים 91030 ת.ד. 3115 טל': 02-5317500 פקס: 02-5695379

חשכ"ל ברשת: ag.mof.gov.il

gov

אוצר ברשת: www.mof.gov.il

שער הממשלה: www.gov.il

מש/2

העתק דוגמא של הדו"ח השנתי

בעברית

